

Diwar skriden ar Breur CONSTANTIN

An Teir C'had

hag

Ar Mevel laër

DAOU BEZ-C'HOARI FARSUS

Dastumet, adgwelet ha reizet a-nevez

— Cant KLAODA ar Prat —

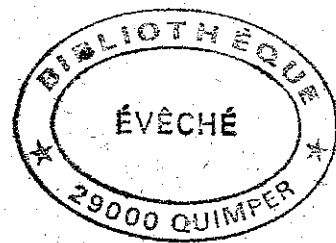
"PLUENZIR"

SANT-BRIEG

Ti-moullerezh Sant-Gwilherm, 27, bali Charner

An Teir C'had hag ar Mevel laër

10769

Diwar skridou ar Breur CONSTANTIUS

An Teir C'had

hag

Ar Mevel laër

DAOU BEZ-C'HOARI FARSUS

Dastumet, adgwelet ha reizet a-nevez

==== Gant KLAODA ar Prat =====

"PLUENZIR"

SANT-BRIEG

Ti-moullerez Sant-Gwilherm, 27, bali Charnier

AN TEIR C'HAD

ARVEST I

E ti an Aotrou Pendolog

KEVREN I

AN AOTROU PENDOLOG (*eur baner en e zourn*)

Yann!... Yann!...

YANN

Aotrou?...

PENDOLOG

Setu ama teir c'had er baner-man; kemer ha kas anezo da di va mignon Bidoch. Kals e kar ar gedon ha kement-man a ray eur blijadur c'houek d'ezan. Hast affo, hag astenn da zivesker. Klevet a rez?...

YANN

Ya, aotrou; amzer hepken da lakaat va c'hala-bousen ha va boutou-ler.

e-ri kudou d'in. Bez difre ha divorfil, rak mall bras am eus d'az kwelet distro evid kaout respont digant va mignon Bidoch; mes, eur wech c'hoaz, diwall da veza touellet gand eur bod-ilio bennak.

YANN

Aotrou, bezit dinec'h, n'ho pezo ket a leac'h da glem. (*Yann a zalud hag a ya kwit en eur gana.*)

Kea d'an drotig,
Paour keaz Yannig,
Ha kan bepred, war vare'h ha war droad.
Kea d'an drotig,
Paour keaz Yannig,
Bale seder ha kan a galon vad.

PENDOLOG (*en eur ziskouez Yann a zo sortiet.*)

Gant ma ray ar paotr-ze e dro!... heum!... heum!...

ARVEST II

En hostaleri ar Marc'h Gwen.

KEVREN I

YANN (*o sec'ha e dal*)

Paner villiget, kea gant ar gounnar!... Ar c'hoz gedon-man a zo pouneroc'h eget na zontjed. Ma welchen da vihana eur c'harr pe eun azen bennak,

e taolchen anezo war c'horre, mes ne welan seurt... (*O sevel e zaoulagad, Yann a wel hostaleri ar Marc'h Gwen.*) Sell ta, setu eun hostaleri, hag e doare vat. Oh! mes he anaout a ran, houma eo hostaleri ar Marc'h Gwen, ha ma 'z afen en ti? Perak nan? Dare oun gant ar zec'hed, hag eun tam kreun a dorfen braoik ive. Ar gwin, a leverer, n'eo ket gwall-ger aman, hag ouspenn, eun nebeud lip-e-bao na rafe ket a zroug... eur wech n'eo ket atao... Gwell 'ta, Yann, petra-ze ez yalc'h?... Ya, mes lavarout a reer penaos en hostaleri ar Marc'h Gwen ne vez ket bepred founnus an traoù... alies zoken evit arc'hant, e vez treut ar zouben... Oh! sac'h an dien! na me zo diot! bez' em eus aze er baner peadra da zibri... O tibri unan, e chomo c'hoaz diou c'had evit an aotrou Bidoch, ha diou zo awalc'h evitan. Ouspenn ze, va faner a vezo kals skanvoc'h... Buan, fidam-doustik! an traoù en-dro!... (*Skei a ra war an nor gant e vaz.*)
Hep!... n'eus den?... paotr!... plac'h!...

KEVREN II

AR MEVEL (*diredet*)

An aotrou en deus c'hoant da derri e zec'hed?

YANN (*oc'h azeza hag o sec'ha e dal*)

Ha terri va naoun ive. Hast affo, ha ro d'in eur

voutailhad gwin koz; goude e kemeri ar c'had-man evit he lakaat ouz ar berr; buan avad, sac'h panez, rak mervel a ran gand an naoun hag ar zec'hed.

AR MEVEL

Ne vo ket da zalea, aotrou!... (*Eur c'had a gas gantan, hag e tistro gant gwin ha bara. Dioc'h-tu ez a kwit*).

KEVREN III

YANN (*e-unan, goude beza evet eur banne*)

Ah! foutre!... heman avad a zo gwin! ya gwin mad, dreist-oll pa vez sec'h ar gornailhen! Deomp atao, evit c'hoaz n'eo ket diwezat, hag amzer am eus da frikota eun tammig ha d'ober va zro araok ar pardaez. Evelato, sac'h-an-dien! eun dra am laka gwall-neo'het: ar c'hoz tam lizer-man eo!... Petra a skriv va mestr d'e vignon Bidoch? Ha mar koms d'ezan a deir c'had! (*Yann a skrañ e skouarn*). Houñnez avad a vezo eur zouben!... E gwirionez, ar pezh a ran n'e ket brao... Kemer a ran eun dra fiziet ennoun gant va mestr, laerez a ran anezan en eur laerez e vignon. Va c'houstianz a damallo ac'hanoun, ha leac'h he devezo d'hen ober. Ar skeud eus ar goz gad-man am heulio e pep leac'h, en noz koulz hag en deiz... A-hend-all, duet oun gant an naoun, hag ar c'houez eus ar

c'had-man a hillig va c'halon, rak, siouaz! n'em eus ket alies eun tam lip-e-bao! (*Eur werennad-all a eo en eun taol*.) Gwaz-a-ze d'an aotrou Bidoch!... Lavaret a reer atao penaos eo red skei war an houarn pa vez tom, dibri ar beren pa vez dare, ha me jomfe hep dibri ar c'had pa 'z eo poaz!

KEVREN IV

Eur pesketaer gant e linen-besketa war e skoaz hag eur baner ouz e breac'h.

AR PESKETAER

Sell ta, te eo, Yann! Pebez chanz!...

YANN

Trinka 'ri ganen, mechans? n'en em welomp ket alies.

AR PESKETAER

Eur banne na ray ket a zroug, rak pell zo e volean hag, ouспен, eur blijadur eo trinka gant eur c'hamalad koz evelvoud.

YANN (*o skei war an daol*)

Hop! paotr! buan, eur weren evid an aotrou; hast affo 'ta, troïdeller. (*Dont a ra ar c'heginer en eur zec'ha eur weren*.)

YANN (*d'ar c'heginer*)

Ac'hanta, mont a ra da geusteuken en-dro?

AR PAOTR KEGINER

Oh! aotrou, pebez jibeloten!! Peadra da lipat ho pemp biz hag ho piz meud. (*Distrei a-ra d'ar gegin*).

AR PESKETAER

Petra, te a ra eur jibeloten?...

YANN (*en eur ziskarga gwin*)

Ya da! doubl-viou! Eun tammig lein pe eun tammig friko... Etrezomp, kleo, ne baker ket gwall-alies eun tam lip-e-bao.

AR PESKETAER

Hag a zo gwir! Eun nebeud ijin a zo red mat d'eomp beb an amzer, anez e varvimp gant an naoun. (*Trinka reont*.)

YANN

Ha da zervez pesketa, petra levez d'in anezan?

AR PESKETAER

Biskoaz gwelloc'h, kamalad! hag ar pesked a zo dija gwerzet.

YANN

Hag a zo mat, fidam-doustik! Te avat a gas buan an traou en dro.

AR PESKETAER

Ya kleo! oh! mes ne lavari ger da zen! Goustat hen lavaran d'it... Sonj, va c'hamalad, penaos em eus gwerzet, en ti an aotrou Kakouz, ar pesked am eus gallet da zifourcha eus e lenn e-unan.

YANN

N'eo ket gwir?

AR PESKETAER

Evel m'hen lavaran d'it.

YANN

Mintoueller! c'hoari mat a rez.

AR PESKETAER

Hag an Itron Kakouz he deus va facët hep marc'hata pemp real al lur, hag ouspen, an tammig Itron a lavare n'he doa biskoaz gwelet kaeroc'h pesked!... Eur banne chigodén am eus bet c'hoaz war ar marc'had.

YANN

(*A vouez izel o trei e benn*.) Estregedoun a oar

touza e vestr! (*Kre*) Ha n'ec'h eus ket aon da veza paket?

AR PESKETAER

Aon rak piou? Aon rak petra?... Daoust ha n'eo ket ar bobl a zo roue brema?

YANN

(*Izel*) Kement-mañ a ra vad d'am c'halon. (*Kre*) N'eus forz, taol evez mat, rak her gouzout a rez, eun tenn a zo a-walc'h da laza ar bleiz. (*Diskarga 'ra adarre eur banne*).

AR PESKETAER (*o trinka*)

D'az yec'hed koz, rak mall eo d'in mont en-dro.

YANN (*o chacha war e vrec'h*)

Penaos, ne chomi ket da zibri eun tam jibeloten ganen?

AR PESKETAER

Nan, kamalad, da drugarekaat a ran evid da vadelez ha da galon vat. Dare oun gant ar c'housked... Kenavo eur wech all, ha neuze me a baeo d'am zro. (*Rei a reont an dourn an eil d'egile*.)

KEVREN V

YANN (*e-unan*)

Fidouen... kwit eo aet, ha netra gwelloc'h, rak daleet en divije c'hoaz ac'hanoun. N'eus forz, va

c'houstianz a ra debron d'in... Sevel a ra em enep... rebechou a ra d'in... Ah! her gwelet a ran, n'eus peoc'h ebet evid an hini a dec'h diwar an hent mat... Ha peur em bezo debret ar jibeloten-man? Penaos e c'hellin-me dibuna ar guden-man gant an aotrou Bidoch ha gant va mestr?... (*O skei war an daol gant ar voutailh*.) Heu! paotr... poaz eo ar c'had? (*Ar metel o tont d'ar red gant ar c'had*.)

AR MEVEL

Setu aze, aotrou!

YANN

Mad eo, va faotr; divorfil out. Selaou 'ta, ne hellfes ket rei eur plad-all d'in pe eur skudel bennak evit lakaat ar friko-man a zebrin a-hed an hent, rak mall bras eo d'in mont kwit?

AR MEVEL

Eo, aotrou, dioustu. (*Mont ara da gerc'hat eur skudel e pehini e-laka ar friko*.)

YANN

Mad dreist... An tam bara-man a gasan ive ganen, ha beb an amizer e c'hellin diskolpa eur c'hinaouad hag e kavin berroc'h an amzer. Dal, paotr, setu ar pae evit da labour ha gwerz-butun

ouspenn. (*Yann a bae ar mevel hag a ya kwit en eur gana*) :

Kea d'an drotig,
Paour keaz Yannig,
Ha kan bepred, war varc'h ha war droad.
Kea d'an drotig,
Paour keaz Yannig... *hag all.*

KEVREN VI

AR MEVEL (*o tenna an traou diwar an daol*)

Setu aze eun hinkin avad!... Daoust hag' ar c'nomper-ze n'en defe ket great eur mestaol ben-nak?... Gwella zo, en deus paeet mat ac'hanoun, gwerz ar butun am eus bet zoken. Anez em bije diskuilhet anezan dioustu d'an archerien. N'eus forz, eur ger a lavarín d'an otrou Mear, rak an oristal-ze a zo c'houez fall gantan.

ARVEST III

E ti an aotrou Bidoch

AN AOTROU BIDOCH (*O vale en e gampr. Yann a sko war an nor*)

BIDOCH

Piou zo?... Deuit en ti.

YANN

Devez mad d'eoc'h, aotrou Bidoch! Deuet oun da zigas d'eoc'h a-berz an aotrou Peudolog, va mestr, peadra da ober eun tamm fest evit morlajez. (*Yann a ro al lizer hag a laka e baner war an douar.*)

BIDOCH

Ha! Yann, te a zo eur paotr kalonek, ha da vestr eo ar gwella eus an holl vignoned. (*Al lizer a lenn huel.*)

« Va mignon ker, eur blijadur vras eo evidoun kinnig teir c'had d'it. An dra-ze a ziskouezo pegen evurus eo bet va abaden chaseal. Kredi a rafen ober gaou ouz hor mignoniach koz o chom hep kas d'it peadra da ober evit morjalez eun tamm lip-e-bao... Lavar da Gatel lakaat he holl wiziegez da ober mat ar geusteuren. Da vignon koz, Pen-dolog. »

Gwelomp 'ta ar gedon kaër-ze.

YANN (*oc'h astenn e baner*)

Dalit, aotrou, setu i aman.

BIDOCH (*o tigeri ar baner, ne gao nemed diou c'had*)

Mes, va faotr, ne welan nemet diou, ha kouls-koude, al lizer a goms d'in a deir c'had.

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

BIDOCH

Mes, n'eus nemet diou c'had ez paner.

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

BIDOCH

Ac'hanta, al lizer am eus lennet bremaik dirazout
a goms a deir c'had.

YANN

Ya, Aotrou, teir c'had.

BIDOCH

Eur wech c'hoaz, e-lec'h teir, ne welan nemet
diou.

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

BIDOCH

Azen diot ma 'z out, elec'h teir n'ec'h eus nemet
diou.

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

BIDOCH

Anzao freaz d'in ez poa teir c'had da zigas a-berz
va mignoun.

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

BIDOCH

Teir a levere! E pelec'h ema an dervet rag
n'ec'h eus aze nemet diou hepken?

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

BIDOCH

Mez, sac'h-an-dien! ne ouzout na sou na dic'ha!
N'eo ket diou eo, pa lavaran teir.

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

BIDOCH (*o skriva*)Ro peoc'h d'in, ginou tarte! rak sotoc'h out
eget ar boutou a zo ez treid. Dal, ro al lizer-man
d'am mignon Pendolog. Selaou c'hoaz ac'hanoun.
Mar kavez pe mar klevéz e ve, en eun tu bennak,

spered ha skiant da werza, e rafes mat prena da lod... ezom ac'h eus.

YANN

Kenavo, aotrou, ha yec'hed mad d'eoc'h (*Ez a kuit.*)

BIDOCH

Pebez ginaouek! pebez diod! ne ouzoun ket penaos va mignon Pendolog a c'hell dere'hel en e di eur banezen evel hennez.

ARVEST IV

Yann distro eus e veaj

PENDOLOG ha YANN

PENDOLOG

Yann, eun tammig out diwezat.

YANN (*o sec'ha e dal*)

Kredit ac'hanoun, aotrou! Redet am eus ken na c'houezan.

PENDOLOG

Heb ehana tamm ebef?

YANN

A! aotrou, ken nebeut ma ne dal ket ar boan koms a gement-se!

PENDOLOG

Ha petra en deus lavaret d'it an aotrou Bidoch?

YANN

Al lizer-man en deus roet d'in evidoc'h.

PENDOLOG

Petra en deus lavaret diwar-benn ar gedon? Laouen eo bet ouzit?

YANN

Oh! ya, aotrou, biskoaz n'em eus gwelet den laouennoc'h. Lavaret hag aslavaret en deus meur a wech penaos ez oac'h ar gwella eus an holl vignoned... ha me ive, emezan, a yoa eur « bon garçon ».

PENDOLOG (*a lenn al lizer a vouez uhel*).

« Va mignon ker. Eur merk nevez a garantez a ziskouezez en eur zigas d'in eul loden eus ar pezh ac'h eus paket o chaseal. Lavaret a refed zoken penaos out moumounig sant Hubert, rak eur maoud out evit dineiza ar gedon. Eun nebeut oun souezet evelato ouz da glevet o koms eus a deir c'had, ha Yann n'en doa nemet diou en e baner. Marteze

n'ez poa ket lazet mat unan eus an teir c'had, hag hounnez, a gredan, a zo eat e breskin eus a baner Yann, hag a zo o c'hoari koukou en eun tu bennak... N'oun ket evit-se nebeutoc'h anaoudek d'it, ha da drugarekaat a ran a greiz kalon, rak gant an diou c'had Katel a raio d'eomp eur geusturen, eur friko ha ne vanko ennan nemedout. Da vignon anaoudek, Bidoch. »

Yann! Yann! Klevet mad ec'h eus ar pezh am eus lennet war al lizer-man? N'em boa-me ket lakeat er mintin-man teir c'had er baner?

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

PENDOLOG

Ha va mignon Bidoch a lavar n'en deus bet nemet diou.

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

PENDOLOG

Anzao a rez ive n'ec'h eus roet nemet diou?

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

PENDOLOG

Brema eo sklear hag anat evit an holl penaos ec'h eus bet teir c'had da...

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

PENDOLOG

Ro peoc'h d'in, glaourennek... ha penaos Bidoch n'en deus bet diganes nemet diou c'had.

YANN

Ya, aotrou, diou c'had.

PENDOLOG

Peoc'h a roi, ginou tarte? ... ha selaou mat... eus a ziou c'had da deir.

YANN

Ya, aotrou, teir c'had.

PENDOLOG

Eur wech c'hoaz, peoc'h a roi, marlounk! Te a rafe d'in koll va skiant. Eur c'had a vank, ne dal ket ar boan d'it klask digareziou. Petra ac'h eus-te great ganti? Klaoustre ec'h eus bet an tanva anezi?

YANN

Ah! Ah! Ah! aotrou, c'houi n'oc'h ket eun den
ken diot hag ho mignon Bidoch! C'houi zo eun
diviner!!!

AR MEVEL LAER

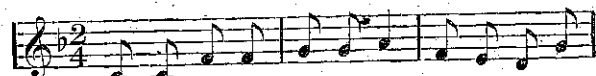
C'hoari farsus etre daou zen : ar mestr
hag ar mevel

YANN

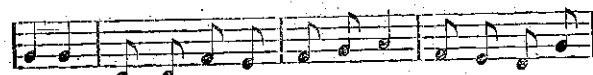
(a deu war al leuren o c'hoarzin hag a frota e
zaouarn.)

A! a! a! a! a! Brr! Brrr! Sell 'ta!, sell ta!
sell 'ta!

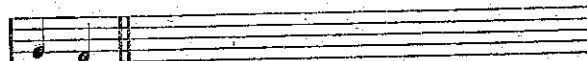
(Hag e kân) :

P'am eus bet eul li - pa - den chi - go - den, chi -

go - den. P'am eus bet eul li - pa - den va drem a vez

laou - en!

AR MESTR

Del!... (*Hag e ro d'ezan eur javedad.*) Setu aze, ginou tarteze, evit beza dihunet ac'hanoun e-kreiz va c'houisk. Youc'hal ha blejal a rez evel eur vioc'h pa goll e leue bihan. Daoust ha c'hoant ac'h eus e kasfen ac'hanout da glask brennig da Venez-Are? Ankounac'haat a rez penaos ec'h eus eur plas eur ar gwella em zi? Mes taol evez mat! Evit e viret, eo red d'it beza fur, honest ha dereat... Gwelomp, petra a vank d'it?... Koumanant vat a roan, mechans? Kant lur ar miz!...

YANN

Ya! — *D'an dud* : Paeet e vezan bep tri miz, mes morse gwenneg ebet!...

AR MESTR

Bevet mat out ive...?

YANN

Ya! — *D'an dud* : Er mintin-man, eun tamm tonen gig moc'h, chomet e dilerc'h ar c'haz!

AR MESTR

Lojeiz vat ac'h eus ive...

YANN

Ya! — *D'an dud* : Er c'hrignol, war ar c'holo, hag e-touez ar patatez.

AR MESTR

Bras eo an dra-ze, mechans, evit eur paotr yaouank evelvoud; n'ec'h eus ket c'hoaz ugent vloaz!

YANN

Ya! — *D'an dud* : Hep konta an eiz vloaz em boa pa oen dizounet, ha tri miz klenved ouspen.

AR MESTR

Evidoun-me ne keta-walc'h kement-se, rak adalek hizio e fell d'in rei d'it eun dra-all kals gwelloc'h...

YANN

Gwir, aotrou?...

AR MESTR

Va fizianz!...

YANN

Ah!? — *D'an dud* : E fizianz!!... Mounreiz fall, siouaz! rak gant an dra-ze n'hellin biken prena eur bragez nevez.

AR MESTR

Gwelet a rez ar podig-man? Bez' ez eus ennan peder frouezen, hag a zo frouez dibab, frouez c'houek ha lipous, deuet a bell-bro, da lavaret eo eus enezen ar Madigou! hag a goust daouzek kant lur ar pezh!... Ac'hanta! d'it eo... klevet a rez?...

YANN (*oc'h asten e zourn*).

Oh ! Aotrou !...

AR MESTR

D'it eo...

YANN

Oh ! Aotrou ! Aotrou !...

AR MESTR

D it eo, e roan anezo evit o c'has da unan eus va gwella mignoned : an aotrou Pendiot, ru Kakouz, niveren trizek. Gwelomp, ha lavar an dra-ze d'in.

YANN

An aotrou Kakouz, ru Pendiot...

AR MESTR

Asa, na pebeuz ginaoueg ! An aotrou Pendiot, ru Kakouz, niveren trizek.

YANN

Ya, ya ; an aotrou Tribek, ru Kakouz...

AR MESTR

Tribek !... An aotrou Pendiot, a lavaran d'it, niveren trizek, hanvet e gallek *numero treize*.

YANN

Ah ! ya, emacoun ganti : *Madame Thérèse*, ru...

AR MESTR (*a ro d'ezan eur garten*).

Doubl sac'h-panez !... Azen gornok ma 'z out ! Sell, setu aman chomlec'h va mignon ; lenn a ouzout mechanz ?

YANN (*o lenn*).

Aotrou Pendiot, ru Kakouz, niveren trizek... Alo er c'hiz-se eo e lavaren ive !

AR MESTR

Te a lavaro d'ezan : Aotrou Pendiot, setu eur podadig frouez eus enezen ar Madigou hag a zigas d'eoc'h va Mestr. Gwelomp, ha lavar freaz an dra-ze.

YANN

Aotrou Madigou, setu aman frouez eus podadig enezen Pendiot, hag a zigas d'eoc'h va Mestr.

AR MESTR

Me gred, panezen, e rez an azen a-ratoz kaer. — *Hag e lavar adarre* : Aotrou Pendiot, setu eur podadig frouez eus enezen ar Madigou a zigas d'eoc'h va Mestr.

YANN

Aotrou Pendiot, setu aman eur podadig frouez euz enezen ar Madigou a zigas d'eoc'h va Mestr. Oh ! Aotrou, biken n'hellin lavaret mat an dra-ze.

AR MESTR

Deuet eo ganez, klapez ma 'z out!

YANN

Neuze, aotrou, kredit ac'hanoun; gwella ma c'hallan e ran.

AR MESTR

Ha dalc'h sonj vat e c'hortozan ac'hanout ama a-benn eun heur, evit kaout ar respont. (*Mont a ra kwit*).

YANN (*e-unan ar podig en e zourn*)

Daouzek kant lur pep-hini!... da lavaret eo e tle an dra-man beza lipous, ha gouest da laouennaat ar galon evit an nemorant eus ho puez. Ha lavaret ez eus tud pinvidik a-walc'h war an douar evit... Ah! va zad keaz! perak n'oas-te ket eur roue bras? Da vab neuze en divije gallet tanva ar prun eus enezen ar Madigou!

(*E keit-se, hag hep ober van, e vizied o deus diskoulmet an neuden a zalc'he ar paper en-dro d'an taf (stouf)*).

Sell 'ta, ar golo paper a ya kwit e-unan. Daoust ha ma kemerfen eur brunen?... unan hepken, unan vihan... Ha perak ne gemerfen ket unan? Mignon va Mestr ne oar ket ped a zo. Brao eo an dro d'hen ober, ha marteze n'her c'havin biken

gwelloc'h. Dibradomp anezi dre he bleo, evel a lavar an den fur. (*Kemeret a ra eur brunen dre he lost hag e lonk anezi*).

Oh! oh! oh! oh! oh! Barados ar baradoz! lammet a rin dreistout! Oh! gwelet a ran gwelet... Ai! ai! ai! (*Starda 'ra e zaouarn war e goo hag e ra ardou gwasoc'h eget pa vije kroget ar gwenr ennan*). Ai! ai! ai!... (*Deuet eo da veza reiz en eun taol*). Ah! emañ ganti; he-unan eman-hi enoui a ra. La! la! peoc'h, keazig; eur gamaladez a fell d'eoc'h? Mat, bez 'ho pezo. (*Lonka a ra eun eil brunen*). Oh! delicioso super delectissime... Ai! ai! ai!... Allaz! allaz! setu hi oc'h en em gana a daoliou dourn... Ai! ai! ai! ai! ai! ai! ai! gwasoc'h-gwaz ez a ganto... (*O tont da veza reiz adarre*). Gortozit, gortozit eur pennadig, ha kasomp buhan eun drede evit o dispartia. (*An hevelep ardou*). Ai! ai! ai! Allaz! setu ma en em gannont breman diou ouz unan. Ai! ai! ai! va c'hoyig paour... (*O reisaat*). Siouaz, ne jom ganen nemet eun dra da ober: lakaat anezo diou ha diou. (*Lonka ra ar brunen ziweza hag e chom bamet da zellet*). Daouzek kant lur!... Ya, daouzek kant lur a dalvezent!!! Hag ar berad chipolata-man. (*Eva ra ar pez a jom*). O burzud ar burzudou! pebeuz lipaden! Oh! delicioso! delicioso! (*Hag e han*):

Pa bakan eul lipaden
Chigoden, chigoden,

Pa bakan eul lipaden,
Va fenn a vez laouen.

(*Klevet a ra e vestr hag e laka buhan ar vou-
tailh en e c'hodel*).

AR MESTR (*gwelet en deus ar c'hoari*).

Ah ! ah ! ... emañout dizro ?

YANN

Ya, aotrou.

AR MESTR

N'out ket bet pell oc'h ober da dro. (*Kregi a ra
e breac'h ar paotr hag ec'h hej anezi kenan, dre
deir gwech*). Mat eo, va faotr, mat eo, mat eo !

YANN (*d'an dud*).

Petra a c'hoari gantan ?

AR MESTR

Trugarekaat a ran ac'hanout va faotr ; trugare-
kaat, trugarekaat, trugarekaat ! (*Heja ra muioc'h
c'hoaz e vrac'h o lavaret ar c'homzouze*).

YANN

Mes, aotrou, n'eo ket red va zrugarekaat ken
start. Terri a reot va breac'h. *D'an dud* : Petra a
c'hoari gantan ?

AR MESTR

Nan, va faotr, mes an hini en deus eur mevel
mat evelvoud (*Heja ra bep tro*) a zalc' mat d'ezan.
Hag e talc'han, e talc'han, e talc'han ! (*Heja ra
teir gwech*).

YANN (*o chacha e vrac'h*)

D'an dud : Re start e talc'h, zoken. Petra a
c'hoari gantan ?

AR MESTR

Breman, p'am eus trugarekeat ac'hanout, evel
m'oa dleet, kemeromp eur gador. (*Heja ra e vevet*)
Azezomp (*Heja ra adarre*) ha komzomp eur
pennadig (*Heja*).

YANN (*o kas e gador ar pella ma c'hell*)

D'an dud : E gwirionez, eun dra bennak a zo.

AR MESTR

Evel-se, va faotr, ec'h eus kavet an hent da vont
da di va mignon ?

YANN

Oh ! ya, Aotrou.

AR MESTR

Petra en deus lavaret va mignon d'it ?

YANN

Oh! lavaret en deus d'in traou, traou, kals traou... eur maread traou, aotrou.

AR MESTR

Mat eo... Ha petra ec'h eus-te gwelet war ar siminal?

YANN

War ar siminal, aotrou?... Oh! aotrou, pebeuz siminal! Da genta, bez' ez oa war ar siminal... ya, bez' ez oa .. hag ouспен c'hoaz... Ah! pebeuz siminal goant, aotrou! Oh! kaerat siminal! En eur ger, ar c'haera siminal a oufed da welet!

AR MESTR (*o tostaat e gador*).

Ah! gwelet ec'h eus an traou-ze holl?

YANN (*o pellaat e gador*).

D'an dud : Petra a c'hoari gantan?

AR MESTR

Daoulagad dibikous az peus. Mat eo, mat eo, mat eo. (*Heja ra teir gwech e vrec'h ha bep tro gwasoc'h-gwas.*)

YANN (*D'an dud*)

Petra a c'hoari gantan?

AR MESTR

Brema, pa 'z oun sklerijennet ganes war gement-se, d'eomp larkoc'h. Petra levez eus ar c'hantolor?

YANN

D'an dud : Oh ! sapristi !... C'hoen a zantan em lerou !... (*Uhel*) Ar c'hantolor, aotrou ?

AR MESTR

Ya, ar c'han... (*Heja ra*) to... (*adarre*) lor... (*adarre*).

YANN

Ar c'hantolor?... ar c'hantolor?... *D'an dud* : Dallet, dallet neat oun... Ah ! setu deuet d'in eun tamm sklerijen. (*Uhel*) Aotrou, stalafiou ar prenestr a oa serret.

AR MESTR

Petra levez, mec'hiog ! E ti va mignon n'eus ket a stalafiou.

YANN

Mes, aotrou, ne lavaran ket e ve stalafiou ; lavaret a ran ez oant serret.

AR MESTR

Ma oa serret ar stalafiou, ez oa stalafiou.

YANN

Seurt ebet, aotrou, seurt ebet, seurt ebet ! Ar stalafiou a yoa serret, ha n'ez oa ket a stalafiou. Ar wirionez a zo ganeomp hon daou.

AR MESTR

Ha te a c'hellfe displega ar wirionez-se d'in

YANN

Ne vo ket dies, aotrou. Heuilhet mat an neuden, eus ar steuen, eus ar jaden, eus va c'homzou.

AR MESTR

Gwelomp, hag heuilhomp ar jaden (*Heja ra breac'h ar mevel*) eus ar steuen (*memes tra*) eus an neuden (*memes tra*) eus da gomzou.

YANN

N'em eus ket lavaret evel-se, aotrou. Lavaret em eus : an neuden, eus ar steuen, eus ar jaden, eus va c'homzou.

AR MESTR

Mat eo. Mes dibunomp breman ar guden.

YANN

D'an dud : Ar guden !... Ya, gwall-rouestlet eo ar guden, siouaz ! ha penaos dont a benn d'he

dirouestla ?... Klaskomp eun digarez-all. (*Uhel*) Pa leverer eus eun den : E galon a zo serret d'an holl vennoziou a henor, a largetez, a garantez, an den-ze n'en deus ket a galon, aotrou ; eun digalon eo, aotrou... E galon a zo serret... N'en deus ket a galon, n'en deus ket a galon !

AR MESTR, (*o koms a vouez uhel outan e-unan*)

E galon a zo serret ; n'en deus ket a galon ; gwir eo, ar wirionez a zo gant al lustrugen-ma.

YANN

Ac'hanta, aotrou, stalafiou ar prenestr a yoa serret, n'ez oa ket a stalafiou. Sklear eo ! Sklear eo !

AR MESTR

Ya, ar stalafiou a yoa serret ; evel-se 'ta, n'oa ket a stalafiou. Sklear eo ! (*Heja ra e breac'h*). Sklear eo ! (*Henvel*). Sklear eo ! (*Henvel*).

YANN (*d'an dud*)

Petra a c'hoari gantan ?

AR MESTR

D'an dud : Ar c'hoz louarn-ma n'anzavo ket. En em gemeromp en eur c'hiz-all. (*Uhel*) Diouz da gomzou eo anat ec'h eus great mat da gefridi hag

e santan an ezom da ziskleria d'it penaos ez ouñ
kontant ac'hanout. Ya, kontant (*Heja ra anezan*),
kontant bras (*Adarre*), kontant meurbed !

YANN

Ah ! *D'an dud* : Petra a c'hoari gantan ?

AR MESTR

N'ouzout ket c'hoaz talvoudegez ar zervich ac'h
eus rentet d'in.

YANN

Ah !

AR MESTR

Eur zervich ha ne ankounac'hain morse e-doug
va buez.

YANN

Ah !

AR MESTR

Ha pa dlefen beva pemp kant vloaz !

YANN

Ah !

AR MESTR

Ha pa deufen da veza dall (*Heja ra e vevel*),
bouzar (*Heja ra*) ha mut (*Adarre*).

YANN

Ah ! *D'an dud* : Petra a c'hoari gantan ?

AR MESTR

Evel-se, va faotr, a-benn pemp kant vloaz ama,
m'az peus ezom ac'hanoun, n'ez pezo nemet kao-
zeal...

YANN

Ah !

AR MESTR

Hag e vezi selaouet. (*Heja a ra e vevel*), servi-
chet (*Adarre*) ha souezet (*Adarre*).

YANN

Ah ! *D'an dud* : Petra a c'hoari gantan ?

AR MESTR

Eun heur a zo ec'h eus gwelet an aotrou
Pendiot...

YANN

Aotrou, ar stalafiou prenestr a yoa serret !

AR MESTR

Peoc'h d'in war gement-se. Ac'hanta an aotrou
Pendiot a zo breman !...

YANN (*o trouc'ha ar gomz*)

An aotrou Pendiot a zo breman ?

AR MESTR

Kouik ! (*Ardou evit lavaret eo maro*).

YANN

Kouik ?!

AR MESTR

Da lavaret eo ec'h eus kaset anezan *ad patres*.

YANN

Da gignat patatez ?!

AR MESTR

Ad patres, a lavaran d'it !

YANN

Siouaz ! me n'ouzon ket a c'hallez, aotrou ;
c'houi her goar mat.

AR MESTR

Ro peoc'h d'in, glaourenneg, ha selaou ac'hanoun :
Va mignon, va mignon. Pendiot a yoa, her c'hlevet
a rez ? a yoa eur yudaz ! eun trubard ! eur mignon
disleal ! hag ec'h eus...

YANN

Hag em eus ?...

AR MESTR

Ampoesonet anezan !...

YANN (*Spontet*)Oh ! aotrou... Oh ! Ah ! aotrou !... Oh ! Oh !
Ah ! Ah ! aotrou...

AR MESTR

Ampoezonet !...

YANN (*Spontet muioc'h-mui*)

Ai ! Ai !...

AR MESTR

Brema ar poezon a ra e labour ; e halan a zo
devus !

YANN

Ai !

AR MESTR

E staon a zo e tan !

YANN

Ai !

AR MESTR

E c'houzoug a zo evel eur fourn c'horet !

YANN

Ai !

AR MESTR

Eur pennadig c'hoaz, hag an tan-gwall a vezo
krog-en e vouzellou, e poull e galon !

YANN

Ai !

AR MESTR

Ema maro-mik !

YANN

Aï ! aï ! aï ! (*Koueza a ra d'an douar*).

AR MESTR

Asa, petra c'hoarvez ganez ?... Daoust ha poan gov az peus ez kein ?...

YANN

Oh ! aotrou, aotrou, aotrou ! Ho pezet truez ouzin, aotrou ! Aï ! aï ! aï !

AR MESTR

Klaouestre, al lampon-ma en deus debret ar prun.

YANN

Trugarez, mar plij, aotrou ! Ho mignon en deus roet unan d'in ; unan vihan, Aotrou ! Aï ! aï ! aï !

AR MESTR

Ma n'ee'h eus debret nemet unan, e kredan gellout da ziframma eus a dre daouarn an Ankou ! Mont a ran da rei louzou d'it evit unan, evit unan hepken, klevet a rez ?

YANN

Ya, aotrou, unan vras, aotrou. Digasit louzou evit diou, aotrou. Aï ! aï ! aï !

AR MESTR

Penaos, marlonk ! diou ac'h eus debret ?

YANN

Ya, aotrou ; ho mignon en deus roet diou d'in, gant eur banne chigoden a yoa er podig... Digasit louzou evit teir, aotrou, aï ! aï ! aï !

AR MESTR

Petra ! boued-ar-c'hroug, teir ac'h eus lonket ?...

YANN

Ya, aotrou..... an teir vrasa, aotrou. Aï ! aï ! aï ! Louzou evit peder, aotrou, evit peder... Aï ! aï ! aï !

AR MESTR (*d'an dud*)

Ac'hanta ! anzae a ra brema ar wirionez. Debret en deus ar prun ! *D'ar paotr* : Debret ez peus ar prun, sac'h-gevier ma 'z out ; mes gwell a ze. Hiziviken em bezo eur merk sklear eus da lealded, eus da onestiz. Ar frouez-se, kleo, a zo strobinnellus ha dindan va galloud. Pa garin e lakain anezo adarre d'az kounnari, ha da bistiga da galon...

Bépred, da lavaret eo, keit ha ma vezi mevel ganen, e chomint aze... war da goustianz !... Bep mintin avat, digas da sonj d'it anezó, ha

diouall d'hen ankounac'haat eur wech hepken,
rak dioustu e kemerint a-nevez o barrad kounnar,
ha...

YANN

Oh ! bennoz d'eoc'h, aotrou ; ha bezit dinec'h,
rak bemdez em bezo sonj anezo. *D'an dud* : Ar
prun-ze a yoa ken mat, ken lipous !

AR MESTR

Setu aze, aotrouned, an doare da anaout ha da
arnodi ar mevelien, ar plac'hed. Hag an dispign
evit kement-se a zo bihan : eur gwennegad prun
a gafot e ti Katellig Brik-ha-Brak, e traon ar ru
Vras, e Landerne.

(*Kana a reont o daou*).

WAR DON : *Judig ar verbero*

Echu brema ar c'hoariel,
Judig ar verbero,
Mes dalc'hit sonj eus ar gentel,
Julivertonti, julivertonton,
Judig ar verbero,
Daoulagad ar c'houil dero !

Ar gentel roet gant an aotrou,
Ha kerzit holl war e roudou !

Evit kaout plac'h ha mevel mat
Digorit frank ho taoulagad.

Ne fisiit ket enno ho prun,
Pe c'houi jomo, siouaz ! war yun.

Adnevezet gant KLAODA.